

LA SOCIETAT CIVIL I LES MONARQUIES ABSOLUTES

Per tant, sempre que un nombre determinat d'homes s'uneixin en societat, renunciant cadascun al poder d'executar la llei natural, cedint-lo a la comunitat, llavors i només llavors es constitueix una societat política o civil.

Aquest fet es produeix sempre que un nombre determinat d'homes que vivien en l'estat de la naturalesa s'associen per formar un poble, un cos polític, sotmès a un govern suprem, o quan algú s'adhereix i s'incorpora a qualsevol govern ja constituït. Per aquest fet autoritza la societat o, el que és el mateix, el seu poder legislatiu, a fer les lleis en nom seu segons convingui al bé públic o de la societat, i a executar-les sempre que calgui la seva pròpia assistència (com si es tractés de decisions pròpies seves). Això és el que treu els homes d'un estat de naturalesa i els col·loca dins d'una societat civil, és a dir, el fet d'establir en aquest món un jutge amb autoritat per decidir totes les disputes, i reparar tots els danys que pugui patir un membre qualsevol d'aquesta societat. Aquest jutge és el poder legislatiu, o ho són els magistrats que aquest nomeni. Sempre que trobem un nombre determinat d'homes, associats entre ells, però sense disposar d'aquest poder decisiu a qui apel·lar, podem dir que segueixen vivint en l'estat de naturalesa.

Resulta, doncs, evident, que la monarquia absoluta, a la qual algunes persones consideren l'únic govern del món, és una realitat incompatible amb la societat civil i, per això, no pot ni tan sols considerar-se una forma de poder civil. La finalitat de la societat civil és evitar i remeiar els inconvenients de l'estat de naturalesa, que es produeixen forçosament quan cada home és un jutge del seu propi cas [...] Allà on hi ha persones que no disposen d'aquesta autoritat a qui recórrer perquè decideixi immediatament les diferències que sorgeixen entre elles, aquestes persones segueixen vivint en un estat de naturalesa. I en aquesta situació es troben, cara a cara, el rei absolut i tots els qui estan sotmesos al seu règim.

Quan es parteix del supòsit que aquest príncep absolut reuneix en ell mateix el poder legislatiu i el poder executiu sense participació de ningú, no existeix cap jutge ni cap manera d'apel·lar a ningú capaç de decidir amb justícia i imparcialitat, i amb autoritat per sentenciar, o que pugui remeiar o compensar qualsevol arbitriarietat o dany que aquest príncep hagi causat, per si mateix, o per ordre seva. Aquest home, porti el títol que porti, tsar, gran senyor o el que sigui, es troba en estat de naturalesa amb els seus súbdits i amb la resta del gènere humà. Allà on existeixin dos homes que no tenen una llei fixa ni un jutge comú al qual apel·lar en aquest món, perquè decideixi en les disputes sobre dret que sorgeixin entre ells, aquests homes continuen vivint en estat de naturalesa i sota tots els inconvenients que té.

John LOCKE. Dos tractats sobre el govern civil, (1690).

Llegeix el text i respon a les següents preguntes.

- Quina és la diferència entre estat natural i societat civil?
- Per què explica Locke l'existència del poder polític com a fruit d'un pacte?
- Entre qui s'estableix el pacte que esmenta Locke?

- Per què diu l'autor que la monarquia absoluta és una realitat incompatible amb la societat civil?
- Quina opinió et mereixen les teories de Locke en el seu context ?

Font: R. VILLARES / A. BAHAMONDE. Història del món contemporani. 1r batxillerat. Grup Promotor Santillana, pàg. 35.